

Zasady oceniania i wymagania edukacyjne na lekcjach plastyki w klasach IV-VII

1. Zasady oceniania

Ocenianie prac plastycznych nie należy do łatwych aspektów ewaluacji, gdyż nie wszyscy uczniowie wykazują uzdolnienia w dziedzinie działań artystycznych. Aby dokonać sprawiedliwej oceny, nauczyciel jawnie i w sposób konkretny określa kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów.

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę należy zwrócić na **motywację, chęci oraz wysiłek wkładany przez ucznia** w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu.

Oceny z plastyki uczeń otrzymuje przede wszystkim za prace praktyczne (między innymi: rysunki, prace malarskie, kolaże, grafiki, formy przestrzenne, techniki mieszane). Ze względu na ograniczony czas, ocena wykonanych prac **następuje najpóźniej na lekcji następnego po zakończeniu danego tematu.**

Głównymi kryteriami przy ocenie prac praktycznych są:

- **samodzielność i zaangażowanie ucznia** (widoczny wkład pracy, wysiłek, motywacja);
- **zgodność z tematem, estetyka wykonania** (dbałość o kompozycję, staranność, przemyślane zastosowanie kolorów i materiałów);
- **kreatywność i oryginalność** (pomysłowość, stosowanie własnych rozwiązań artystycznych);
- **umiejętność posługiwania się technikami plastycznymi** (znajomość i poprawne użycie narzędzi i materiałów);
- **postawa ucznia na lekcji** (przygotowanie do zajęć, terminowe oddawanie prac, współpraca w grupie);
- **indywidualne umiejętności i możliwości ucznia.**

Prace charakteryzujące się szczególnym zaangażowaniem lub poparte indywidualnym talentem plastycznym, a także wyróżniające się spośród innych pretendując na oceny bardzo dobre i celujące.

Oceny z przedmiotu można uzyskać także za:

- **odpowiedzi ustne;**
- **karty pracy i ćwiczenia sprawdzające stopień rozumienia języka plastyki;**
- **prace klasowe o charakterze pisemnym;**
- **wypowiedzi ustne** (np. krótka analiza reprodukcji dzieła sztuki, opis własnej pracy lub doświadczeń twórczych);
- **aktywność na lekcji** (udział w rozmowie o sztuce, prezentowanie swoich opinii, zgłaszanie pomysłów, dzielenie się dodatkową wiedzą);
- **prace dodatkowe** (udział w konkursach plastycznych, przygotowanie gazetek, dekoracji, projektów klasowych, wystaw, udział w zajęciach pozalekcyjnych, przygotowywanie informacji wzbogacających lekcje na podstawie różnych źródeł).

Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią:

- aktywne uczestnictwo w lekcji;
- przynoszenie na lekcję podręcznika, zeszytu przedmiotowego oraz odpowiednich materiałów i przyborów;
- przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami;
- kompletowanie wykonanych prac w teczce lub skoroszycie;
- efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu.

Uczeń ma prawo do poprawy ocen cząstkowych w terminie i formie ustalonej z nauczycielem do 2 tygodni od wpisania oceny do dziennika. Ocenę można poprawić raz. Uczeń, który nie zaprezentował wykonanej pracy plastycznej, nie pisał sprawdzianu lub pracy klasowej ma dzienniku lekcyjnym w rubryce oceny bieżące zapis „nb”, który oznacza nieobecność ucznia na pracy pisemnej lub podczas ćwiczeń

podejmowanych przez całą klasę. Znak „nb” pełni funkcję informacyjną dla ucznia, rodzica i nauczyciela, że uczeń powinien nadrobić braki. Uczeń ma prawo do zgłoszenia jednego nieprzygotowania w roku bez konsekwencji w postaci oceny. Po zgromadzeniu pięciu „+” za aktywny udział w lekcji uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

W szczegółowych warunkach i sposobach oceniania wewnątrzszkolnego uczniów uwzględnione zostały następujące oceny bieżące:

- **niedostateczny,**
- **dopuszczający,**
- **+ dopuszczający,**
- **dostateczny,**
- **+ dostateczny,**
- **dobry,**
- **+ dobry,**
- **bardzo dobry,**
- **+ bardzo dobry,**
- **celujący.**

Skala oceniania prac pisemnych

- 1) stopień niedostateczny: 0%-30%;**
- 2) stopień dopuszczający: 31%-44%;**
- 3) stopień + dopuszczający: 45%-49%;**
- 4) stopień dostateczny: 50%-65%;**
- 5) stopień + dostateczny: 66%-70%;**
- 6) stopień dobry: 71%-80%;**
- 7) stopień + dobry: 81%-85%;**
- 8) stopień bardzo dobry: 86%-90%;**
- 9) stopień + bardzo dobry: 91%-95%;**
- 10) stopień celujący: 96%-100%.**

Ocena śródroczna jest średnią arytmetyczną ocen bieżących z uwzględnieniem możliwości i wkładu pracy ucznia. Ocena roczna jest średnią arytmetyczną ocen z całego roku.

2. Wymagania edukacyjne

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Opanowanie zagadnień z zakresu języka i funkcji plastyki; podejmowanie działań twórczych, w których wykorzystane są wiadomości dotyczące formy i struktury dzieła.
- II. Doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych.
- III. Opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Opanowanie zagadnień z zakresu języka i funkcji plastyki; podejmowanie działań twórczych, w których wykorzystane są wiadomości dotyczące formy i struktury dzieła. Uczeń:

- 1) wykazuje się znajomością dziedzin sztuk plastycznych: malarstwa, rzeźby, grafiki, architektury, rysunku, scenografii, sztuki użytkowej dawnej i współczesnej; rozumie funkcje tych dziedzin; rozróżnia sposoby i style wypowiedzi w obrębie dyscyplin; zna współczesne formy wypowiedzi artystycznej, wymykające się tradycyjnym klasyfikacjom, jak: happening, performance, asamblaż; sztuka nowych mediów; rozróżnia cechy i rodzaje kompozycji w naturze oraz w sztukach plastycznych, tworzy różnorodne układy kompozycyjne na płaszczyźnie i w przestrzeni;
- 2) klasyfikuje barwy w sztukach plastycznych; wykazuje się znajomością pojęć: gama barwna, koło barw, barwy podstawowe i pochodne, temperatura barwy, walor barwy; rozróżnia i identyfikuje w dziełach mistrzów i własnych kontrasty barwne: temperaturowe, dopełnieniowe i walorowe; podejmuje działania twórcze z wyobraźni i z zakresu interpretacji natury, uwzględniające problematykę barwy;
- 3) charakteryzuje i rozróżnia sposoby uzyskania iluzji przestrzeni w kompozycjach płaskich; rozpoznaje rodzaje perspektyw); rozpoznaje i świadomie stosuje światłocien;
- 4) charakteryzuje pozostałe środki wyrazu artystycznego, takie jak: linia, plama, faktura; wykorzystuje wskazane środki w działaniach plastycznych (kompozycjach z wyobraźni

i transpozycji natury);

5) rozróżnia gatunki i tematykę dzieł w sztukach plastycznych (portret, autoportret, pejzaż;

II. Doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych.

Uczeń:

1) w zadaniach plastycznych interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska, stosując środki wyrazu zgodnie z własnym odczuciem;

2) konstruuje samodzielnie małe rzeźbiarskie formy przestrzenne i bryły architektoniczne, a większe projekty realizuje we współpracy z innymi;

3) projektuje graficzne formy użytkowe (zaproszenie, okładka, plakat); kształtuje przestrzenne formy dekoracyjne;

4) stosuje różnorodne techniki plastyczne (proste techniki graficzne, rzeźbiarskie, malarskie);

5) podejmuje działania z zakresu estetycznego kształtowania otoczenia; projektuje i realizuje formy dekoracyjne, podnoszące estetykę otoczenia;

III. Opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego.

Uczeń:

1) zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej);

2) zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;

3) rozumie znaczenie twórczości ludowej; rozróżnia różne jej formy; zna pojęcia sztuka ludowa i etnografia;

4) wymienia, rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze obiekty kultury wizualnej w Polsce, wskazuje ich twórców;

5) rozpoznaje wybrane, najbardziej istotne dzieła z dorobku innych narodów.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada pełne wiadomości i umiejętności objęte programem klasy IV, V, VI lub VII , a także wykazuje się wiedzą ponadprogramową, uzupełnianą wiadomościami z różnych źródeł, która wykracza poza program klasy IV, V, VI lub VII;
- jest zawsze przygotowany do lekcji i posiada wszystkie potrzebne materiały;
- w zauważalny sposób interesuje się sztuką, bierze aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego, regionu oraz kraju;
- uczestniczy w konkursach plastycznych na różnym szczeblu;
- z zaangażowaniem bierze udział w różnorodnych formach lekcji, np. dyskusjach, projektach grupowych;
- z szacunkiem odnosi się do działalności twórczej kolegów;
- pracuje w grupie, odpowiedzialnie traktuje powierzone zadania;
- wykonuje oryginalne prace plastyczne, stosuje niekonwencjonalne rozwiązania oraz różnorodne techniki w działaniach twórczych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- posiada pełne wiadomości i umiejętności objęte programem klasy IV, V, VI lub VII;
- zawsze jest przygotowany do lekcji i posiada wszystkie potrzebne materiały;
- z zaangażowaniem uczestniczy w różnorodnych formach lekcji, jest zainteresowany tematem, uczestniczy w dyskusjach;
- pracuje w grupie, odpowiedzialnie traktuje powierzone zadania;
- czynności dotyczące wiedzy o sztuce wykonuje z pełną znajomością tematu;
- tworzy estetyczne prace plastyczne, zgodnie z tematem.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- posługuje się wiadomościami i umiejętnościami objętymi programem klasy IV, V, VI, lub VII;
- poważnie traktuje swoje obowiązki; jest przygotowany do lekcji, przynosi wymagane materiały plastyczne;

- jest zainteresowany lekcją i umiarkowanie zaangażowany w jej formy;
- systematycznie wykonuje zadania dotyczące wiedzy o sztuce;
- prace plastyczne wykonuje starannie i zgodnie z tematem.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- posiada podstawowe wiadomości i umiejętności objęte programem klasy IV, V, VI lub VII;
- swoje obowiązki traktuje poważnie; najczęściej jest przygotowany do lekcji, przynosi wymagane materiały plastyczne;
- mało aktywnie uczestniczy w zajęciach, nie zawsze jest zainteresowany tym, co się dzieje na lekcji;
- dość systematycznie i w sposób poprawny wykonuje ćwiczenia i polecenia dotyczące wiedzy o sztuce;
- tworzy prace plastyczne, najczęściej zgodnie z tematem i założeniami, ale często nieestetycznie.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- fragmentarycznie opanował wiadomości i umiejętności objęte programem klasy IV, V, VI lub VII;
- lekceważy swoje obowiązki: rzadko przynosi wymagane materiały plastyczne, podręcznik itp.;
- niechętnie podejmuje działania plastyczne na lekcji;
- nie jest zainteresowany przedmiotem: sporadycznie bierze czynny udział w lekcji;
- nie wykonuje systematycznie ćwiczeń i poleceń dotyczących wiedzy o sztuce;
- fragmentarycznie opanował wiadomości i umiejętności objęte programem;
- nie wykazuje woli uzupełnienia wiadomości i poprawy oceny.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie realizuje wymagań podstawowych;
- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych przewidzianych programem nauczania danej klasy;
- mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu danej klasy;
- wykazuje ciągły brak zaangażowania i chęci do pracy, jest notorycznie nieprzygotowany do zajęć;
- świadomie lekceważy podstawowe obowiązki przedmiotowe i programowe;
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego.

DOSTOSOWANIE OCENIANIA Z PLASTYKI DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIÓW

Uczniowie posiadający orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Opracowała:

Diana Skurnóg